

Wyniki leczenia poszczególnych schorzeń rozpoznanych przy badaniu w dniu 13.III. 1954 r. obrazuje tablica:

Rodzaj schorzenia	Ilość sztuk	Zacielone w I etap.	Zacielone w II etap.	Pozostały jałowe	Uwagi
Ciałko ż. przetrw.	10	6	6	2	
Cysty jajnikowe	5	4	1	—	
Nieżył macicy I st.	9	6	1	2	T.b.c.
Nieżył macicy II st.	2	—	—	2	
Zaburzenia funk.	2	1	—	1	

Z powyższego wynika, że zwalczanie jałowoci może być dokonane na płaszczyźnie ścisłej współpracy lekarza wet. jako osoby nadzorującej i zootechnika. Zacielenie się większości sztuk jałowych nastąpiło po dokonaniu zabiegów leczniczych i przy kryciu wolnym bez dalszego leczenia. Należy podkreślić, że zacielone na pastwisku sztuki były jednak poddawane leczeniu, a wolne krycie bez leczenia nie zapobiegało jałowoci nowych sztuk. Uzyskane wyniki leczenia poszczególnych schorzeń są zachęcające, ale jednocześnie wskazują na znaczenie w zwalczaniu jałowoci takich chorób hodowlanych jak gruźlica. W przypadku P.G.R. St. zwalczanie gruźlicy było zaniedbane.

HENRYK MARCZEWSKI

PGR Robin

PRZYPADEK OCHWATU U BUHAJA

Dnia 11 stycznia 1956 r. w gospod. D. Zespół Hodowli Zarodowej G. zachorował buhaj, rasy nizinnej, w wieku 13 miesięcy, wagi około 450 kg, który znajdował się w wychowalni buhajków liczącej 35 sztuk. Przy badaniu buhaja stwierdziłem: osowiałość, brak apetytu, brak przeżuwania, temperatura wewnętrzna +40,4 °C, temp. zewnętrzna nierównomiernie rozmieszczona, tętno 98/min., oddechy przyspieszone, spojówki zasinione, chód ostrożny, powolny. Opukiwaniem przy pomocy młoteczka stwierdziłem dużą bolesność ścian racic kończyn przednich, tak jak przy ochwacie u koni. Przeprowadzony wywiad ustalił, że dnia 9.I.1956 r. buhaje otrzymały zimną wodą do picia, podczas gdy dotychczas zawsze otrzymywały wodę odstąłą. Pasza składa się od dłuższego czasu z siana z lucerny, siana łąkowego, marchwi pastewnej, śruty owsianej i jęczmiennej i paszy. Rozpoznałem ostre aseptyczne, wysiękowe zapalenie tworzywa (ochwat) po napojeniu zimną wodą. Zastosowałem następujące leczenie: ruminol, sól glauberska, kofeina 20 ml., pilokarpina 0,05, zimne okłady na racice, wygodne stanowisko, ograniczona ilość wody. Na drugi dzień buhaj jadł już normalnie, temperatura, oddechy i tętno wróciły do normy. Wstrzyknięto jeszcze raz kofeinę i pilokarpinę. Całkowity powrót do zdrowia nastąpił po kilku dniach.

Z DOŚWIADCZEŃ ZAGRANICZNEJ WETERYNARII

A. I. GAWRICHENKOW

LISTERIOZA ŚWIŃ

W 1955 r. w jednej miejscowości okręgu młodoczniańskiego (BSRR) wystąpiła u świń różnego wieku choroba trwająca przez przeciąg trzech miesięcy (styczeń-marzec), o przebiegu ostrym lub przewlekłym, ze śmiertelnością dochodzącą do 20,4%. Początkowe objawy kliniczne: brak apetytu, osłabienie, osowiałość, zapalenie spojówek, drżenie i drgawki mięśni. Chore zwierzęta wykonywały ruchy manewrowe, przy czym chód przednich kończyn był swoisty, jakby szudłowały. Ciężota ciała poniżej normy: 34—35 °C. Później rozwijało się wychudzenie, anemia, biegunka, wysypka podobna do wysypki ospowej i egzema pod postacią strupków. U prosiąt odłączonych od matek zaobserwowano ślepotę. Czas trwania choroby od 3-ch dni do 4-ch tygodni. Często stwierdzano u chorych zwierząt nagłe napady podniecenia, którym towarzyszyło głośne kwiczenie, kręcenie się, podskakiwanie, a u zwierząt leżących konwulsyjne podrywanie kończyn i drżenie mięśni. Prosięta ginęły w ciągu 1—2 dni. Zdarzały się również przypadki urodzenia prosiąt martwych lub niedorozwiniętych. Nowonarodzone prosięta odmawiały niekiedy przyjmowania pokarmu, wykazywały ogólne osłabienie, a na skórze uszu i powłok brzusznych występowała sinica.

Zmiany anatomiczno-patologiczne: Nieżyłowe zapalenie płuc; serce i śledziona bez zmian, wątroba koloru gliny, zwyrodniała, błona śluzowa jelit

ciemnych przekrwiona. Innych widocznych zmian nie stwierdzono.

Dnia 8 marca dostarczono do laboratorium narządy mięszkowe padłego prosięcia. Z narządów tych wykonano posiewy na pożywkę (bulion i agar mięsno-peptonowy, bulion wątrobowy), których pH wynosiło od 7,2 do 7,4. Równocześnie z narządów mięszkowych sporządzono zawiesinę w rozcieńczeniu 1:10, którą zakażono domięśniowo dwie białe myszy dawką 0,2 ml i królika dawką 0,5 ml. Przy badaniu mikroskopowym preparatów mazanych a także preparatów z posiewów na pożywkach, stwierdzono ziarnistość gramoujemne. Białe myszy zakażone zawiesiną padły w 9-tym dniu, królik pozostał zdrowy. Badaniem biologicznym wykluczono chorobę Aujeszky. Z narządów mięszkowych padłych myszy wyosobniono pałeczki z końcami zaokrąglonymi, układające się pojedynczo a nieraz w równoległe rzędy (w postaci palisady), czasem parami złączonymi w kształcie rzymskiej cyfry V. Drobnoustroje barwiły się gramodatnio. Przebadano morfologię wydzielonej hodowli, ruch bakterii, barwienie metodą Grama, właściwości wzrostu na pożywkach i właściwości biochemiczne (wzrost na mleku, wytwarzanie siarkowodoru, wzrost na pożywkach z cukrami). Chorobotwórczość szczepu sprawdzono zakażając nim białe myszy podskórnie i domięśniowo. Uwzględniono zmiany anatomiczno-patologiczne zwierząt doświadczalnych. Z krwi i narządów mięszkowych tych zwierząt wydzielono hodowlę, którą przebadano w ten sam sposób jak poprzednio. Oprócz tego szczepem tym zakażono dospółgówkowo świnki morskie i króliki, wkraplając im od 1 do 2 kropli hodowli bulionowej. W wyniku przeprowadzonych badań wydzielono hodowlę bezpo-

*) Z mies. Wietierinaria Nr 11, 1955.